

Socialdepartementet
Sjukvårdsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2025/26:349 av Anna Vikström (S)
Internationell begränsning för gränsöverskridande användning av könsceller

Anna Vikström har frågat mig om jag avser att driva frågan om internationell begränsning för gränsöverskridande användning av könsceller vidare inom Epsco/EU eller på annat sätt för att verka för en internationell begränsning för gränsöverskridande användning av könsceller, och i så fall hur.

Frågan om att införa internationella begränsningar för antalet barn som en enskild könscellsdonator kan ge upphov till diskuteras i dag i flera länder. De etiska råden i Danmark, Norge, Sverige och Finland har gemensamt lyft frågan. Sverige arbetar aktivt både nationellt och internationellt för att hantera denna problematik.

Ägg- eller spermiedonation har möjliggjort för många familjer, som av olika anledningar inte kunnat få barn på andra sätt, att få efterlängtade barn. Men det är viktigt att en och samma donator inte ger upphov till för många halvsyskon, vilket vi har

sett exempel på i media. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och råd får en donator ge upphov till barn i max sex familjer.

Även om varje klinik som hanterar ägg- och spermadonatorer har egna förteckningar saknas det i dag nationella och internationella register. I april 2025 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram författningsförslag för att möjliggöra ett nationellt register för könscellsdonatorer. Syftet med registret är just för att öka säkerheten och kontrollen vid donationer.

Myndigheten har också fått i uppdrag att ta fram ett digitalt nationellt kunskapsstöd för hälso- och sjukvårdens arbete med assisterad befruktning. Det kunskapsstöd som finns i dag är från 2016 och behöver anpassas efter bästa tillgängliga kunskap inom områdena juridik, medicin, etik och patientinformation.

Problematiken med bristande kontroll av könscellsdonationer är gränsöverskridande och behöver hanteras internationellt. Vid det nordiska ministerrådsmötet i Torneå, Finland, i april lyfte sjukvårdsministern frågan med sina nordiska ministerkollegor. Sverige stödjer de fyra nordiska etiska råden som efterlyser en internationell begränsning av antalet barn som en enskild könscellsdonator kan ge upphov till. Sverige vill också tillsammans med de andra nordiska länderna initiera ett gemensamt arbete med syftet att föra upp denna diskussion på dagordningen på europeisk nivå.

Ministern lyfte frågan igen när de europeiska hälsoministrarna möttes i Luxemburg vid det formella EPSCO-mötet i juni förra året. Syftet är att driva på arbetet mot en internationell överenskommelse i frågan.

Stockholm den 2 januari 2026

Elisabet Lann